

Stručni rad

KRETANJE I ISTRAŽIVANJE U ŠUMI

Breda Gruden, profesorica razredne nastave

Osnovna škola Ivana Tavčarja Gorenja vas, PŠ Lučine, Slovenija

Sažetak

Svrha aktivnosti bila je potaknuti učenike da se što češće kreću u prirodi. Aktivnost je provedena i zbog pozitivne povezanosti između kretanja u prirodi i povećane sposobnosti pamćenja. Kao takva, predstavlja alternativni način učenja. Kretanjem u prirodi u domaćoj sredini, djeca su ojačala orijentaciju, osjećaj za okolinu, ravnotežu, sposobnost promatranja i motivaciju za aktivno provođenje vremena u prirodi. No kako kretanje u prirodi i zdrava prehrana idu ruku pod ruku, aktivnosti su završavale piknikom na livadi. Svrha piknika bila je upoznati djecu s lokalnom hranom koja je napravljena od sezonskog šumskog voća, plodova i biljaka. Već s mladima treba razgovarati o važnosti lokalno proizvedene hrane, njezinim prednostima u odnosu na uvoznju hranu, o tome kakav je njen utjecaj na naše zdravlje te o povezanosti zdrave prehrane i kretanja [3].

Ključne riječi: aktivnost, priroda, zdravlje, lokalno proizvedena hrana

1. Uvod

Poticanje učenika na kretanje na otvorenom zadatak je domaće sredine i škole, pa se često s učenicima preselimo u učionicu na otvorenom – u šumu, gdje izvodimo satove sporta, glazbene i likovne umjetnosti te dane aktivnosti. Želimo predstaviti fizičko – istraživačke aktivnosti koje s učenicima izvodimo na otvorenom. Na taj način učenici uče cijeliti domaću sredinu i čuvati je za buduće generacije. [1]

U našoj školi ističemo važnost lokalno proizvedene hrane i važnost zdrave prehrane, pa sam zato fizičko – istraživačkim aktivnostima u šumi dodala i piknik na livadi. Učenicima sam ponudila lokalne proizvode.

Kad je bilo lijepo vrijeme, nagradila sam učenike nenajavljenim izletom u obližnju šumu. Tako su te aktivnosti bile iznenađenje za učenike na lijep sunčan dan.

Dan aktivnosti planirala sam unaprijed. Pripremila sam pet fizičko – istraživačkih aktivnosti na otvorenom. Učenici su morali rješavati zadatke i dobivati zastavice, morali su sastavljati riječi i hodati dok su izvodili razne aktivnosti. Kao nagrada, na kraju svakog zadatka čekala ih je zastavica sa slovom, a na kraju i veliko iznenađenje koje su morali otkriti kroz aktivnosti.

2. Sadržaj fizičko – istraživačkih aktivnosti

Kad je toplo vrijeme, odmore s učenicima 1. i 2. razreda najradije provodimo u školskom dvorištu. Tako smo odabranog dana u dvorištu pronašli tajanstveno pismo i zastavicu **sa slovom P**. Nitko nije znao tko je izgubio pismo. Tajanstveno pismo jako je privuklo učenike. Bilo je adresirano na 1. i 2. razred. U čitanju su se dokazali učenici koji su već znali čitati. Pismo je pozvalo učenike na istraživački izlet u šumu. Izvršavanjem pet zadataka dobit će još pet zastavica. Na kraju će slova svih zastavica sastaviti u riječ koja ima veze sa zaključivanjem. Prvi je zadatak već bio postavljen u pismu.

2.1. Tihi put

Učenici su morali u tišini hodati do šume. [1] Ispred škole smo razgovarali o tome što to znači, a zatim smo zajedno navukli "prividnu zavjesu tišine" i krenuli prema šumi. Sa sobom smo ponijeli i pismo i zastavicu. U šumi smo "razmaknuli prividnu zavjesu tišine" i razgovarali o promatranjima putem, o osjećajima. Na vidljivom mjestu pored smreke, pronašli smo novu zastavicu. Na njoj je bilo **slovo I**.

2.2. Slijepi put

Nastavili smo put. Učenici su odjednom ugledali zavjesu (zategnuto uže i tkanina) između dva stabla (slika 1). Zavjesa je zaklanjala unaprijed postavljeno uže, ali učenici to još nisu znali. Ispred zavjese na tlu bila je tajanstvena vreća. Na njoj je

bilo novo pismo, a u njoj naočale za spavanje za sve učenike. Učenici su ponovo pomogli pročitati upute zadatka. Svaki je učenik dobio naočale za spavanje. Put od zavjese naprijed morali su prijeći prekrivenih očiju. Putem ih je vodilo postavljeno užo za koje su se mogli držati (slika 2). [1] Nakon što su svi završili zadatak, razgovarali smo o dojmovima, njihovim osjećajima, problemima. Iza zavjese su pronašli sljedeću zastavicu sa **slovom K**.

Slika 1: Početak slijepog puta

Slika 2: Slijepi put

2.3. Gledam i opažam

Išli smo naprijed kroz šumu. Učenici su nestrpljivo tražili vreću s uputama ili neke druge znakove. Pronašli su vreću, u njoj sljedeće pismo, flomastere i plastificirane podloge sa zadacima za sve učenike. U ovoj su aktivnosti morali raditi sami i u tišini. Na kontrolnom su popisu bilježili ono što su opazili u šumi (slika 3). Nagrada za izvršeni zadatak bila je zastavica sa **slovom N**.

Slika 3: Usporedba opažanja

2.4. Bosih nogu uokolo

Nastavili smo put i ušli prilično duboko u šumu. Na drvetu su učenici ugledali obješene cipele i praznu platnenu vreću. Pismo je ovaj put bilo u cipeli. Učenici su se morali izuti, spremili cipele u vreću i nastaviti put bos. Hodali su unaprijed pripremljenim dijelom puta. Kad su svi završili, razgovarali smo o njihovim osjećajima, o tome kakvo je bilo hodanje, je li bosonogo hodanje zdravo i na što trebaju paziti kad hodaju bos. Nagrada za izvršeni zadatak bila je zastavica sa **slovom I**.

2.5. Detektivi

Nedaleko smo opet pronašli novo pismo i vreću. U njoj su bile pripremljene kutije (za jaja) sa slikovnim zadacima. Nije bilo dovoljno kutija za sve. Učenici su ustanovili da će raditi u grupama. Odredili smo ih izvlačenjem kartica u boji na kojima su bila ispisana slova. U grupi su bili oni koji su imali karticu iste boje. Kad su sastavili riječ (PRST, VODA, ZRAK, ŠUMA), dobili su kutiju sa slikovnim zadacima u koju su stavljali pronađene predmete. U kutiji je jedno mjesto bilo namjerno prazno. Na ovo je mjesto grupa mogla staviti nešto po svom izboru. Na kraju smo razgovarali o

dojmovima, grupe su predstavile što su stavile na prazno mjesto i zašto (slika 4). Kao nagradu, dobili su zastavicu sa **slovom K**.

Slika 4: Kutija za detektive

2.6. Piknik na livadi

Učenici su ustanovili da su sakupili sve zastavice. Uspjeli su riješiti zagonetku: **PIKNIK** (slika 5). U povratku, kao konačna nagrada, na rubu livade, čeka ih je unaprijed pripremljeni prostor za piknik (slika 6). Pronašli smo i posljednje pismo. U njemu je bilo napisano da je nagrada za sve izvršene zadatke šumska gozba. U košarama smo pronašli: šumski med, namaz od medvjedek luka, marmeladu od šumskih borovnica, sirup od smrekinih vršaka, sok od bazge, lješnjake, domaći kruh.

Slika 5: Rješenje zagonetke

Slika 6: Prostor za piknik

3. Zaključak

Aktivnosti sam provodila i prethodnih godina, ali željela sam ih nadograditi. Tijekom školske godine škola provodi niz aktivnosti za promicanje zdrave prehrane i uporabe lokalno proizvedene hrane, koja je također uobičajena na školskom jelovniku. Zbog toga sam aktivnosti kretanja odlučila nadograditi piknikom. Tako sam učenike upoznala s lokalnom hranom koja je napravljena od sezonskog šumskog voća, plodova i biljaka. Tijekom ugodnog druženja razgovarali smo o tome gdje možemo dobiti sastojke za lokalnu hranu i ustanovili su da neke sastojke možemo dobiti i u našoj sredini – šumi.

Izvođeci razne aktivnosti u šumi, učenici uče da je šuma mjesto koje nam puno nudi. To je mjesto za kretanje, učenje, smirivanje, opuštanje i odmor. Svjesni su da u neposrednoj blizini imaju šumu i da sve navedeno mogu dobiti odmah i besplatno. Njihova osobna povezanost sa šumom potiče njihov interes i brigu o šumi. Rješavajući zadatke u grupama, oni razvijaju socijalne vještine i stječu iskustva koja su važna za obrazovanje za održivi razvoj. [1] [2]

4. Popis literature

- [1.]Cornell, J. (1994). Približajmo naravo otrokom: vodič k naravi za starše in vzgojitelje. Celje: Mohorjeva družba.
- [2.]Gozd eksperimentov (2016). Priročnik za učenje in igro v gozdu. Ljubljana: Gozdarski inštitut Slovenije.
- [3.]Izberajmo lokalno pridelano hrano. URL <https://www.nijz.si/sl/izbirajmo-lokalno-pridelano-hrano> (4. 10.2021)